

U on Board: rollend door de publieke sector

Met het project 'U on Board' krijgen we vluchtelingenkinderen en -jongeren die buitenspel staan *aan boord*, door ze letterlijk op een *longboard* mee te nemen. De *U* staat voor Utrecht maar spreek je uit als You van 'You on Board'. Sinds 2018 rolt het project als onderdeel van mijn promotieonderzoek aan de USBO uit. Dat gebeurt 2 keer per week op het asielzoekerscentrum in Utrecht met medewerking van studenten.

Het maakt indruk om op het AZC te komen. Het is een halfgesloten instelling. Het terrein is afgezet met hekken en er is een slagboom bij de ingang. Er is prikkeldraad, er zijn beveiligingscamera's en de bewaking loopt rond met portofoons en grote sleutelbossen. Er is niks te beleven, de 150 kinderen en jongeren die er wonen vervelen zich. En er is armoede. In de winter lopen veel kinderen op slippers, crocks of waterschoenen en hebben ze dunne zomerkleren aan, terwijl het buiten koud is. Als ze lachen, komt er vaak een slecht gebit tevoorschijn.

Maar, elke keer als we er met U on Board zijn gebeurt er iets magisch. Zo hielp ik Waled die er met zijn twee zussen en ouders op één kamer woonde. Ik liet zien waar hij zijn voorste voet op het board moest neerzetten en deed het voor: "zet af 1-2-en sterk [breed] staan!" Want door stevig te staan op het board, leert hij ook om sterk te staan in het leven. "Nu jij!" zei ik. Ik hield met mijn voet op het wiel het board vast, en hielp hem op het board: "1-2- zet af, sterk staan: MOOI! GOED!!" En daar ging ie, trots de eerste meters op het longboard. "Studenten, nemen jullie het over? Dit is Waled, help hem maar even op weg." Op deze manier hebben we telkens binnen de kortste keren al onze helmen en boards uitgeleend en is het een groot feest op het AZC plein.

Deelnemers komen en gaan op het AZC, dus afscheid nemen hoort erbij. Zo ook Layan van tien en haar broertje Karam. Layan valt op omdat ze in loopkarretje zit vanwege haar botziekte. We hebben voor haar een speciaal skateboard met zachte bovenkant, waardoor ze toch kan meedoen. Aan het eind van een longboardmiddag in de zomer van 2018 vertelt ze dat ze worden overgeplaatst naar een "heel streng AZC". Het gaat om het AZC in Amersfoort wat bekend staat als een uitzet-AZC. Hieruit maak ik op dat ze geen kans maken op een verblijfsvergunning. Een schrijnende constatering omdat ze hier de nodige medische ondersteuning krijgt. We nemen afscheid van elkaar door een groepsfoto te maken.

Er is dus veel te beleven bij U on Board. Maar je zult je misschien afvragen waarom dit project is opgezet. Twee derde van de jeugdigen in Nederland is lid van een sportvereniging, maar cijfers tonen aan dat jonge vluchtelingen vaak buitenspel staan. Terwijl meedoen aan sport kan bijdragen welzijn, participatie, emancipatie en integratie. Sport wordt door de (lokale)overheid om die reden (h)erkend als een maatschappelijk relevante sector met een publieke waarde. In plaats van sportparticipatie bevorderen als doel, wordt sport vaak instrumenteel ingezet om bredere maatschappelijke ontwikkelingen te realiseren. De overheid kan die beoogde maatschappelijke benutting van sport niet afdwingen, maar gebruikt allerlei beleidsmiddelen – zoals subsidies – om dit te bewerkstelligen en kan daarin niet om de relatief autonome sportorganisaties heen. Echter, de organisatie Sport Utrecht die de gemeentelijke aanbesteding ontvangt om sport- en beweegaanbod in Utrecht te

realiseren, ontvangt geen geld om sportieve activiteiten op het AZC te organiseren. Het AZC valt onder de beleidsafdeling Migratie, Diversiteit en Integratie, maar die hebben geen budget voor sport.

De duurzame aanwezigheid van U on Board op het AZC trok de aandacht van verschillende beleidsambtenaren, waardoor er toch een domein overstijgend beleidsvoorstel met subsidie kwam om U on Board te behouden. Sinds de zomer van 2021 is de stichting U on Board daarmee een feit en hopen we nog lang te kunnen door rollen.

Meestal horen we niks meer van onze deelnemers als we afscheid van ze hebben genomen. Maar Waled zagen we deze zomer terug in het tv-programma 'Kindertijd: de straten van...'. Blij verast zagen we hoe hij de kijkers rondleidde door zijn nieuwe buurt op zijn eigen skateboard. Ook Layan en Karam zagen we onlangs terug in de media. Ze wonen inmiddels drie jaar op het AZC in Amersfoort en verkeren nog steeds in onwetendheid of ze mogen blijven. Er is een petitie gestart #LayanenKaramBlijvenHier die U on Board nu met verschillende acties steunt.

Longboarden op het AZC brengt dus veel meer dan een leuke middag die op rolletjes loopt. U on Board is een overtuigend voorbeeld van een project in de publieke sector waar we – met vallen en opstaan – een aanpak hebben gevonden waarmee niemand meer buiten spel hoeft te staan!